

"Magyar Mosoly" (Népünk Művészi Viselete)
by Szentivani Gabor. Budapest, 1942

Toró Árpád

Mi, székeleyek

Tartalom

Elöljáróban

Soha fel ne add

Székeley bosszú

Amit megfizetni nem lehet

Gyógyító nevetés

Adott szó

És mégis élünk

Kártyaesték

Előszó

Mi az, hogy székeley góbé? Nem tudom.

Mi az, hogy furfangos székeley? Nem tudom.

Mi az, hogy önérzetes s büszke, vagy éppenséggel bosszúálló székeley? Nem tudom.

Mi az, hogy bükkfejű székeley? Nem tudom.

Mi az, hogy bicskás székeley? Ezt sem tudom.

Hát akkor mit tudok, miről szól ez a könyv?

Ez bizony rólunk, székeleyekről, de anélkül, hogy azzal bölcsködnék: én most megmondom, kik vagyunk! Mert hála a Fennvalónak, mint eddigelé annyian mások, ezt én sem tudom, csak érzem. Olyanok vagyunk, mint a szerelem, amiről a világon a legtöbbet beszéltek s írtak anélkül, hogy bárki meg tudta volna mondani: Mi az. Szent meggyőződése, hogy ezt soha senki nem fogja tudni megfejtetni.

Amelyik percben megtörténne, hogy az érzelem értelemmé alakulna át, akkor nem csak a szerelem, hanem az általa létrehozott emberiség is megszűnne.

Nos, rólunk is akármennyit írhatnak és mondhatnak, s ez mindig az is lehet, de nem hiszem,

hogy bárki is a mi kivagyiságunkat megfejtetheti. Ebből következik, hogy én hiszek a mi örökkévalóságunkban.

Ebben a könyvben is eme hitemről próbáltam tanúságot tenni akkor, amikor arcaink, lelkeink egy-egy vonását próbáltam megragadni. Hogy mennyire sikerült, Nem tudom, mert ez is pillanatról-pillanatra változik, s így a kép nem lehet más, mint öröklétünk pillanatfelvétele. Egy-egy szálkája csak annak az Úr által nekünk ácsolt - nagyon keskeny - gerendának, amelyen nap-nap után úgy kell megküzdenünk a Sorssal, hogy le ne essünk róla. Ezért ami illeténvaló küzsdőlődésünk-nyüszkölődésünk több, mint művészet: csoda!

Előljáró szavaimat itt hamarjában be is fejezem, mert másként még magam is "góbéságom" áldozata leszek - ilyen is van! - azáltal, hogy ha részletesen elmondom, miről lesz szó a továbbiakban, az olvasni vágyó azzal teszi le a könyvet, hogy már mindent megtudott, s így nem érdemes azt megvenni.

Ezzel ő távozik - tele bukszával -, én pedig üres zsebbel ülhetek azon, amin csak akkor jó üldögelni, ha az alatta levő nem a gondok köveiből van eszkábálva.

Ez utóbbi mondatból még azt hihetné valaki, hogy holmi anyagi nyereségért vagy éppenséggel valami dicsőségféléért írtam azt, amit írtam. Nem! Mert ha ezekre gondolnék, nem tudtam volna papírra vetni azt, ami a belsőmet úgy feszegette, hogy ezt a szelepet ki kellett nyitnom.

Hála Istennek, úgy érzem, sikerült eleget tennem annak a lelki kényszernek, amely arra ösztökélt, hogy megmentsek valamit - szokásokat, szavakat - abból a korból, amely immáron a sír szélére került, s velünk, az utolsó tanúkkal nemsokára feledésbe tűnik...

A szerző

<http://mek.oszk.hu/08800/08865/#>